

Herstelt Elon Musk met Twitter de vrijheid van meningsuiting op sociale media ?

Welkom bij Alternatief.TV

De rijkste man op aarde Elon Musk, eigenaar van Tesla en SpaceX, koopt het sociale medianetwerk Twitter. Hij heeft ambities. 'Ik heb geïnvesteerd in Twitter omdat ik geloof in zijn potentieel om hét wereldwijde platform voor de vrijheid van meningsuiting te worden'. Kan Musk via Twitter de trend van steeds verdere inperkingen van de vrijheid van meningsuiting keren? En krijgen Trump, maar ook de onlangs gecensureerde PPV leider Geert Wilders hun accounts terug? Jack Dorsey, oprichter van Twitter, is enthousiast over de overname. Musk stelt verder dat hij Twitter aantrekkelijker zal maken door onder meer het algoritme transparant en inzet van publiek debat te maken. Hij gaat \$44 mld voor Twitter betalen. Het bedrijf heeft wereldwijd 217 miljoen gebruikers per dag, waarmee iedere dagelijkse twitteraar \$203 waard is.

In een publiek vraaggesprek met journalist Chris Anderson voor TED geeft Elon Musk aan zich in tegenstelling tot het actuele beleid bij Twitter en andere sociale mediabedrijven te willen onthouden van oordelen over de vraag of een bericht 'misleidende informatie' of 'desinformatie' bevat. Musk formuleert 'vrijheid van meningsuiting' als een gedraging: 'Iemand die je niet leuk vindt, sta je toe iets te zeggen wat je niet leuk vindt'. Het lijkt een afgeleide van Voltaire's fameuze uitspraak. 'Ik verafschuw wat u zegt, maar ik zal mij volledig inzetten voor uw recht het te zeggen'. Het is natuurlijk de vraag of de miljardair dat zal blijven toepassen als er via Twitter scherpe kritiek op zijn Tesla auto's of ruimtevaartbedrijf SpaceX komt, maar in het verleden heeft Musk kritiek op zijn producten altijd aanvaard.

Elon Musk is net als oud president Donald Trump een fervent twitteraar. Trump werd tijdens zijn presidentschap de bekendste twitteraar ter wereld en had op het einde van zijn presidentschap ruim 88 miljoen volgers. Voor Trump was twitter niet alleen een hobby, maar een nieuwe manier van persoonlijk en transparant bestuur. Trump regeerde deels via Twitter en introduceerde een nieuw democratisch verantwoordingmodel. Voorbij woordvoerders en 'interpreterende' journalisten vertelde hij in zijn eigen woorden het mondiale publiek over zijn werkzaamheden, maar ook over zijn politieke overwegingen, voor- en afkeuren.

Na de bezetting van het Capitool op 6 Januari 2021 werd de oud president van de Verenigde Staten beschuldigd van 'opruiing' met tot gevolg dat hij een 'permanente schorsing' kreeg op diverse sociale netwerken, waaronder Twitter. Musk was toen een van de mensen die daartegen protest liet horen. Het berichtennetwerk Parler wierp zich op als alternatief en expandeerde snel naar enkele miljoenen gebruikers. Krijgt Trump met de overname van Twitter zijn account terug ? Gezien zijn eigen sociale media initiatief 'Truth social' is het overigens de vraag of Trump zijn account weer intensief wil gebruiken.

De wereldwijde ban van de Trump accounts was een schokkende gebeurtenis, die pijnlijke vragen stelde bij het grondrecht op vrijheid van meningsuiting. Willen we een wereld waarin anonieme medewerkers van sociale netwerken achter beeldschermen iedere burger, inclusief de gekozen president van de Verenigde Staten, kunnen censureren? Dreigt daarmee niet een mondiale 'waarheidsoorlog' op basis van verdenkingen en kwaadaardige interpretaties?

Jack Dorsey, oprichter van Twitter, is daarom enthousiast over de machtswisseling. Hij noemt Twitter 'zijn enige probleem en grootste spijt'. 'Het bedrijf is nu in handen van Wall Street en adverteerders' twittert Dorsey en hij acht 'het bedrijf van de beurs halen een goede stap'. Eigenlijk vind hij dat Twitter publiek goed zou moeten zijn, maar multimiljardair Musk acht hij voor de 'Vrijheid van Meningsuiting' het beste alternatief.

Hoe groot is de politieke censuur die de belangrijkste sociale mediaplatforms Youtube, Facebook, LinkedIn en Twitter uitoefenen? Youtube verwijderde wereldwijd vorig jaar 32,9 miljoen video's, waarvan 95% automatisch op basis van algoritmen en de rest handmatig. De Volkskrant kwam najaar 2020 met verontrustende cijfers over de YouTube censuur in Nederland. In het 2^e kwartaal van 2020 waren er 11,4 mln verwijderingen, waarvan 380.644 in Nederland. 28,3% zou gingen over 'spam of misleidende content', ofwel dezelfde categorie waarbinnen Stasie medewerkers in de DDR censureerden. De verwijderingscijfers van YouTube geven aan dat de internetcensuur in Nederland tijdens de coronacrisis percentueel fors hoger was dan in de meeste andere landen.

Over welke kwesties bestaat in Nederland internetcensuur? YouTube en Facebook passen censuur toe bij het 'schenden van de community richtlijnen', waarbij sinds Mei 2020 'Covid 19 richtlijnen' zijn toegevoegd. Verwijdering vind bijvoorbeeld plaats bij beweringen dat er werkzame medicijnen tegen Covid 19 bestaan of dat er meer vaccinatieschade zou zijn dan de officiële instanties

aangeven. Ter verduidelijking: Censuur is er dus ook op kritische oordelen van artsen en internationaal bekende medisch wetenschappers.

Hoe reageert de rechtelijke macht op deze sociale media censuur? In Augustus 2020 voerden huisarts Rob Elens en ikzelf met steun van Viruswaarheid een kort geding tegen Google/ YouTube. Eis was de terugplaatsing van twee verwijderde interviews van Cafe Weltschmerz over coronageneesmiddelen. De voorzieningenrechter erkende dat Google gezien haar 'bijna monopolie' positie gebonden was aan de vrijheid van meningsuiting, maar stelde dat Elens te weinig had gewezen op de gevaren van het geneesmiddel HCQ. In de zaak van 2^e kamerlid Wybren van Haga en internetzender Bickbx tegen Google/YouTube in Augustus 2021 week de voorzieningenrechter af van de eerdere uitspraak en oordeelde dat eisers met de aanmaak van een YouTube account zelf akkoord waren gegaan met de gebruiksvoorwaarden van YouTube en dat het platform binnen haar 'Covid 19 beleid' mocht verwijderen. De Nederlandse rechters legitimeerden dus in deze en andere gevallen de censuurpraktijken van de sociale mediabedrijven. De gevolgen hiervan zijn groot. Programmamakers en eigenaren van mediakanalen worden door hun afhankelijkheid van YouTube gedwongen tot bedenkelijke vormen van zelfcensuur.

Is het aan private of publieke diensten om mediaplatformen te vrijwaren van 'desinformatie' en 'misleidende informatie'? Wat is precies 'desinformatie' en wie mag dat bepalen? Is wat voor de een 'desinformatie' is, niet juist voor de ander waardevolle 'informatie'? Is 'desinformatie' in mainstream media en sociale media ook niet de prijs die een open en vrije samenleving betaald voor haar grondrecht op Vrijheid van Meningsuiting?

Met Elon Musk als eigenaar van twitter lijkt er een nieuwe horizon met meer ruimte te komen voor het grondrecht Vrijheid van Meningsuiting. De vraag zal zijn of de politiek in de westerse landen die grotere vrijheid op het internet zal accepteren of haar macht zal gebruiken om openlijk censuur te eisen.